

**เรื่องเล่าจาก
คาร์ฟูร์**

โดย : ส.อ.อาทิตย์ กิบรวงศ์
รายงานสดจากเมืองนูการ์ แคว้นคาร์ฟูร์
ประเทศซูดาน

สวัสดีครับท่านผู้อ่านทุกท่าน พบกันอีกครั้งกับเรื่องเล่าจากคาร์ฟูร์...นะครับ ในครั้งนี้ผมจะมาถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติการกิจของพวกเราในนามกองกำลังเฉพาะกิจ ๙๘๐ ไทย-คาร์ฟูร์ ซึ่งนอกเหนือจากภารกิจหลักที่ได้รับมอบจาก UNAMID แล้ว พวกเราก้ยังได้นำเรื่องราวดีๆ สิ่งดีๆ ของประเทศไทย มาเผยแพร่ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ให้กับพี่น้องชาวคาร์ฟูร์ ประเทศซูดานด้วย ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือคุณประโยชน์อย่างมหาศาลของจุลินทรีย์ชีวภาพ (EM) เป็นต้น อีกสิ่งหนึ่งที่พวกเราเริ่มแนวคิดที่จะถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับชาวคาร์ฟูร์ ได้แก่ การก่อสร้างบ้านดิน ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่ทุกคนควรมี ทุกท่านลองหลับตานึกภาพความเป็นอยู่ของคนที่นี่ตามผมนะครับ ถ้านึกไม่ออกก็ลองนึกถึงหนังเรื่อง “เทวดาท่าจะบึ้ง” ที่นำแสดงโดยนิเชา ก็ได้นะครับ (นี่ออกแล้วสิ...) แต่สภาพไม่ได้แย่นักนั่นนะครับ เจริญกว่านั้นครับ สภาพบ้านเรือนที่นี่ทั่วๆ ไปจะสร้างบ้านทรงกลมขนาดไม่ใหญ่มากที่ทำด้วยดินหลังคามุงหญ้าแห้ง คล้ายกับมุงจากบ้านเราครับ โดยใช้โครงสร้างที่ทำจากไม้ และนำดินมาก่อขึ้นรูปมีหน้าต่างเล็ก และมีประตูทางเข้าเท่านั้นเองครับ สำหรับหนึ่งครอบครัวและอยู่กันเป็นกลุ่มๆ ชุมชนเล็กๆ ถ้าเป็นครอบครัวใหญ่ก็จะมีหลายหลัง มีรั้วรอบขอบชิดที่ทำจากไม้สาน เกือบทุกบ้านจะเลี้ยงลาเป็นสัตว์เลี้ยง (ที่นี้เรียกว่า ดองก็) ส่วนคนที่มียะตังค์มากหน่อย ก็จะปลูกบ้านเรือนด้วยอิฐแดง (คล้ายกับอิฐมอญบ้านเรา แต่ก้อนมีขนาดใหญ่กว่านิดหนึ่ง)

เอาล่ะเรามาเข้าเรื่องกันดีกว่า การที่คนส่วนใหญ่สร้างบ้านเรือนจากดิน ก็เนื่องจากหาได้ง่ายโดยไม่ต้องซื้อ ส่วนวัสดุอุปกรณ์ประกอบอื่นๆ มีราคาถูก แต่ที่พวกเราทหารไทยสนใจเป็นพิเศษ ก็คือทำอย่างไรที่จะนำภูมิปัญญาของคนไทยในเรื่องการสร้างบ้านดินมาผสมผสานกับวิถีการสร้างบ้านดินของผู้คนที่นี่ เพื่อนำมาซึ่งสิ่งที่ดีที่สุดเหมาะสมที่สุด ทั้งนี้พวกเราเริ่มมีนิทานในใจเสมอว่า การที่จะทำอะไร สอนอะไร ให้กับผู้คนที่นี้จะต้องยึดถือหลักสามประการ ได้แก่ “สามารถทำได้จริง ใช้ประโยชน์ได้จริง และต้องเป็นที่ยอมรับ” ซึ่งที่ผ่านมาทุกโครงการที่เราทำก็ได้รับความชื่นชมมาตลอด สำหรับโครงการจัดสร้างบ้านดินนั้น มีผู้กองจ๊ะ (ร.อ.สาธิต ทหารจันทร์ ผบ.ร้อย.๓ ข.พัน.๔) เป็นแม่แรงหลัก ทั้งการออกแบบ ปรับปรุงภูมิทัศน์ และการแนะนำวิธีการปั้นดินให้เป็นบ้าน ผู้กองจ๊ะเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงทั้งหมด นับว่าโชคชะตาของพวกเราจริงๆ ที่มีผู้ที่มีความสามารถอย่างนี้มาทำงานอยู่ด้วยกันนี่

เริ่มต้นด้วยการออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์ และการจัดวางผังตัวอาคารบ้านดิน และแปลงเกษตรสาธิต ขอบอกว่าสวยมากๆ เห็นแล้วนี่ก็ว่าจะสร้างสวนหย่อมหรือสวนพักผ่อนภายในแคมป์ที่พักเลยก็แล้วกัน ภายหลังจากนั้นก็จัดเตรียมหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อม โดยผู้กองจ๊ะลงทุนเดินตากแดดหาอุปกรณ์เหล่านั้นรอบคอบ คัดเลือกดินจากจุดต่างๆ นำมาทดสอบคุณภาพว่าจะใช้ได้หรือไม่ พร้อมกับหาส่วนผสมอื่นๆ ซึ่งเป็นที่หนักใจพอสมควร เนื่องจากดินส่วนใหญ่ของที่นี่จะเป็นดินทรายซึ่งจะร่วนเกินไป ไม่สามารถนำมาปั้นเป็นก้อนได้ ประกอบกับส่วนผสมหลักที่บ้านเรานิยมใช้ ได้แก่ แกลบ ซึ่งที่นี่ไม่มีเพราะคนที่นี่ไม่ปลูกข้าว ในที่สุดโชคก็เข้าข้างพวกเรา ผู้กองจ๊ะจะสามารถหาดินที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม พร้อมกับวัสดุส่วนผสม ซึ่งได้แก่ เศษหญ้าแห้ง (กว่าจะได้ก็นานใกล้ไปหลายโล แถมตัวดำขึ้นเป็นกองเลย) เมื่อนำทั้งสองอย่างกับน้ำมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากันจนได้ที่ ก็นำมาเทใส่บล็อกสี่เหลี่ยมขนาดยาว ๔๐ ซม. กว้าง ๒๐ ซม. และหนา ๑๐ ซม. อัดให้แน่นที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้ได้เป็นก้อนสี่เหลี่ยมตามรูปร่างของบล็อก หลังจากนั้นก็ยกบล็อกออก นำก้อนดินมาตากแดดสักสองถึงสามวันให้แห้ง ก็เป็นอันว่าได้ก้อนดินเรียบร้อยแล้ว แต่การจะสร้างบ้านสักหลังต้องใช้ดินเป็นพันๆ ก้อน ซึ่งผู้กองจ๊ะคนเดียวทำไม่ไหวแน่ จึงได้ระดมกำลังพลที่ไม่ได้ปฏิบัติภารกิจอื่นๆ มาลงแรงช่วยกันปั้นดินให้เป็นก้อน หรือถ้าจะเรียกให้หรูอีกนิดก็คือ “อิฐดิน” หลายคนต่างสงสัยว่าแล้วมันจะแข็งแรงหรือครับ? มันจะทนหรือครับ? เวลาฝนตกมันไม่ละลายหรือครับ? และคำถามอื่นๆ อีกมากมาย ผู้กองจ๊ะเลยพิสูจน์ให้ทุกคนเห็นเลยครับ ด้วยการนำก้อนดินที่ตากจนแห้งแล้วมาทดสอบเปรียบเทียบกับอิฐมอญแดง ด้วย

ภารกิจ ๓ ประการ

“สามารถทำได้จริง ใช้ประโยชน์ได้จริง และต้องเป็นที่ยอมรับ”

การใช้ก้อนทุบ ปรากฏว่าก้อนดินไม่ระคายผิวอยู่เหมือนเดิม แต่อิฐมอญแดงหักเป็นชิ้นๆ เลยครับ ส่วนการท่อน้ำหรือไม่นั้น ผู้กองจ๊ะอธิบายว่าจะมีขั้นตอนการฉาบผิวอีกครั้ง ซึ่งก็ใช้ดินละเอียดผสมกับแป้งเปียกกับทรายละเอียดมาฉาบผิวอีกรอบ รับรองฝนตกขนาดไหนก็ไม่ระคายผิว

เห็นมั๊ยครับ นี่คือภูมิปัญญาของคนไทยจริงๆ ที่นอกจากจะเอามาเผยแพร่ที่นี้แล้ว ก็ยังสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับกำลังพลทุกคนที่มาช่วยกันลงแรงปั้นดินให้เป็นอิฐดินอีกด้วย ผมแอบได้ยินหลายคนพูดคุยกันว่าทำง่ายมากๆ กลับเมืองไทยเมื่อไหร่จะสร้างบ้านดินกันคนละหลังสองหลัง สงสัยว่าอีกไม่กี่เดือนข้างหน้าเมืองไทยเราจะมีจำนวนบ้านดินเพิ่มไม่น้อยกว่า ๘๑๒ หลัง แน่เลยครับ (มีกำลังพลทั้งหมด ๘๑๒ นาย) เมื่อเราสามารถทำตัวอย่างอิฐดินเหล่านี้ได้ ขั้นตอนต่อไปก็จะเริ่มถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้กับคนพื้นเมือง ด้วยการเชิญชวนให้มาฝึกอบรม และการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในแบบ Learning by Doing คือการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ซึ่งผมจะขอมาเล่าเรื่องราวในโอกาสต่อไปนะครับ อีกทั้งท่านผู้อ่านทุกท่านยังสามารถติดตามความเคลื่อนไหวในการปฏิบัติการกิจต่างๆ ของกองกำลังเฉพาะกิจ ๙๘๐ ไทย-คาร์ฟูร์ ได้ทาง <http://th980.rtarf.mi.th/v2/> อีกทั้งยังร่วมส่งกำลังใจ รวมไปถึงให้คำแนะนำและคำติชมต่างๆ ได้ทางเฟซบุ๊ก “ทีมข่าวภาคสนามไทย-คาร์ฟูร์ ผลัดที่ ๒” และยังสามารถติดตามการรายงานสดทุกข่าว ได้ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ โดยออกอากาศทุกวันจันทร์, พุธ, ศุกร์ เวลาประมาณหนึ่งทุ่มครึ่งหลังข่าวต่างประเทศ สุดท้ายนี้ผมขออนุญาตไปฝึกทำอิฐดินก่อนนะครับ ... สวัสดีครับ

